

Mitikus lények és egzotikus déli tájak Eötvös Péter és a Concerto Budapest koncertjén

By [Bojta Zsuzsanna](#) 2021. december 8.

Eötvös Péter - fotó: Csibi Szilvia

A Concerto Budapest Mozart Planet blogjában személyes történeteket, interjúkat olvashatnak, miközben együtt gondolkodhatnak a zenekarral a magyar kulturális élet zenével kapcsolatos legfontosabb kérdésein. Ezen a héten a Eötvös Péterrel és Baráti Kristóffal beszélgettünk a Concerto Budapesttel [közös december 11-i koncertjük](#) kapcsán.

Négyéves korában a kottafejek látványa annyira elvarázsolta, hogy maga is elkezdte őket lemásolni. Az első hangjegy, amit nagy gonddal a kottapapírra rajzolt egy g-hang volt. Amikor odaszaladt vele zongoraművész-tanár édesanyjához, együtt megkeresték, és megszólaltatták a leírt hangjegyet a zongorán. Akkor csodálkozott rá először, hogy egy élő hangot papíron meg lehet jeleníteni. „Ezt a hangot én írtam le?”

– kérdezte tágra nyílt szemekkel édesanyját. „Igen, kicsim. Ezt a g-hangot te szerezted.” Ez a kisleány Eötvös Péter volt.

A vizualitás és a zene összekapcsolódása Eötvös Péter, Baráti Kristóf és a Concerto Budapest következő koncertjén különleges hangsúlyt kap. Festői tájak és mitikus alakok találkozására hív meg bennünket a koncert programját összeállító, és a koncertet dirigáló világhírű komponista és karmester, Eötvös Péter. A december 11-én hallható koncertről a szerzővel, és Baráti Kristóffal, az *Alhambra* hegedűverseny Kossuth-díjas szólistájával beszélgettünk.

Eötvös Péter

– Milyen szempontok vezérelték, mikor a koncert programját összeállította?

– Ritkán sikerül tematikailag ilyen egységes programot összeállítani. Mind a négy kompozíció Európa déli részének atmoszférájával és kultúrájával kapcsolatos. Az első részben egy rövidebb zenekari darabomat, a *Szirének énekét* és harmadik hegedűversenymet, az *Alhambrá-t* hallhatjuk, majd szünet után Debussy két közismert művét, a *Faun délutánját* és az *Ibériát*. A Faun figurája és a Szirének a mitológia világába vezetnek el bennünket, *Alhambra* pedig éppen az Ibériai-félszigeten, Granadában található.

Eötvös Péter – fotó: Bozi Tibor / Reduxpictures

A szirénekkal a görög mitológiában találkozunk. Helyileg Dél-Olaszország tengerpartján laktak, bűvös hangú, asszonyfejű, madártestű gyilkos szörnyek voltak, akik a tengerészeket csábították magukhoz, hogy megöljék őket. A Faun pedig a római mitológia jóindulatú, kecskeszarvú, patás férfi figurája. Debussy zenéje a

Természet hangját, az álmok és vágyak hangulatát fejezi ki. A háromtételes *Ibéria* a *Zenekari Képek* sorozat második része. A tételek címei: az *Utakon és utcákon*, az *Éjszaka illatai*, és *Az ünnep reggele* látványban is megjelenítik az ünnepre siető embereket, majd az éjszaka után az ünnepet magát.

- Tudna nekünk mesélni a művek, *Szirének éneke* és az *Alhambra* születésének körülményeiről?

- A Szirénekre pár évvel ezelőtt Franz Kafka egyik novellájában találtam rá. Az a meglepő gondolat keltette fel a figyelmemet, hogy a Szirének becsapták Odüsszeuszt, mert nem énekeltek neki, hanem hallgattak. De úgy táncoltak, vonaglottak, tekergették a nyakukat mintha énekeltek volna. Odüsszeusz viszont ezt nem tudhatta, mert viasszal betömte a fülét, hogy ellenálljon a csábításnak.

Ezt a paradoxont, a „hallgatást”, a „nem-éneklést” próbáltam „hallhatóvá” tenni.

Alhambra a dél-spanyolországi Granada mór építésű palotája, amely fantasztikus fehér márvány termeivel, lenyűgöző parkjaival Spanyolország iszlám múltjának egyik legszebb emléke. A minden évben megrendezett Fesztivál igazgatója és a hegedűverseny karmestere, Pablo Heras-Casado rendelte meg tőlem ezt a művet, amely V. Károly palotájának belső udvarán került bemutatásra, Isabelle Faust előadásában. Az *Alhambra* 2018 óta több európai fesztiválon elhangzott és nagyon örülök, hogy a magyarországi bemutatót Baráti Kristóffal adjuk elő, akivel ez lesz az első közös koncertünk. Ezt a hegedűversenyt úgy képzeltem el, mintha az Alhambra kertjeiben sétálnánk és az egyedülálló látványban gyönyörködnénk.

Alhambra -forrás: Pixabay

A szólistát gyakran egy mandolin hangja kíséri, amely csillogást és fényt kölcsönöz a park szökőkútjaihoz hasonlóan. Másik különlegessége ennek a műnek egy, a

régmúltból származó arab melódiára emlékeztető, kissé elhangolt klarinétszóló, amelyhez a játékos csak a klarinét fél csövét használja. Remélem, hogy ezt a meleg déli hangulatot a közönség is megérzi majd.

- Milyen várakozásai vannak a koncerttel kapcsolatban a Concerto Budapesttel való eddigi együttműködés alapján?

A Keller András vezette Concerto Budapest zenekart régen ismerem, a zenekar Ligeti Ensemble-lal már dolgoztam. Nemcsak a zenészek képességeit tartom nagyra, hanem nyitottságukat, az új iránti fogékonyságukat is nagyra értékelem. Örülök, hogy újra együtt dolgozhatunk.

Baráti Kristóf

- Ahogy előzetesen beszélgettünk, az fogalmazódott meg bennem, hogy Eötvös Péter *Alhambra* hegedűversenye egy különleges, kalandos utazást jelent az ön számára. Hogyan áll hozzá a szerzővel való közös munkához?

- Először dolgozom Eötvös Péterrel, aki ráadásul nemcsak zeneszerzője, hanem karmestere is lesz a koncertnek, így külön izgalmas, mit tartogat majd a közös munka számunkra. A kortárs zene két fontos jellemzője, hogy egyrészt nem rakódott rá a tradíció, így viszonylag közel tud maradni a művész a szerző eredeti elképzeléséhez, másrészt, ha van rá lehetőség, hogy a művész konzultáljon, vagy – mint ebben az esetben is – akár együtt dolgozzon a szerzővel, úgy a közös munka különlegesen egyedi megoldásokra ad lehetőséget.

Baráti Kristóf – Fotó: Marco Borggreve

Az *Alhambra* hegedűversenyben Eötvös Péter nagyon precízen beírta az összes elképzelését, és nagyon örültem, hogy az Isabelle Faust által játszott koncert felvételét is elküldte nekem. Ez nagy mértékben segít, hogy egy első impresszióm legyen a darabról. Ezt persze csak mint hallgató, egyfajta tájékozódási pontnak használom, amire aztán ráépülnek azok a saját megoldások, amiktől a művet magaménak tudom érezni.

Mivel Venezuelában nőttem fel, érthetően a spanyol kultúrával és annak arab behatásaival tanulmányaim folyamán már nagyon korán találkozhattam, így ez a hegedűverseny erőteljes asszociációkat keltett bennem a megjelenített világgal kapcsolatban.

Baráti Kristóf és a Concerto Budapest a Hallgassunk Brahmsot koncertsorozat zárókoncertjén
fotó: Valuska Gábor

A mű struktúrája fantáziaszerű, nem hagyományos három tételes hegedűverseny. A hangulata varázslatos és egyben kalandos, a spanyol-arab kultúrát megidéző mandolin mellett cseleszta és különböző ütőhangszerek teszik rendkívül gazdaggá a hangszerelést. Nagyon várom ezt a találkozást, és óriási biztosságot és örömet jelent számomra, hogy egy olyan zenéjében és hangzásvilágában kiforrott zenekarral dolgozhatok, akiket jól ismerek.

Eötvös Péter, Baráti Kristóf és a Concerto Budapest
koncert

Müpa

2021. december 11., szombat 19:30